

ODPOROVATEĽNOSŤ A NEÚČINNOSŤ PRÁVNÝCH ÚKONOV

Branislav Pospíšil, 2018

B. Pospíšil, 2018

Prehľad

- Historické súvislosti
- Odporovateľnosť všeobecne
- Odporovanie podľa Občianskeho zákonníka / ZKR
- Judikatúra
- Praktické príklady
- Rekodifikácia občianskeho práva
- Diskusia

B. Pospíšil, 2018

Historické súvislosti

- I. ČSR (64/1931 Sb)
- Stredný Občiansky zákonník (141/1950 Zb)
- ZKV
  - od 1/10/1991
- Občiansky zákonník
  - od 1/1/1992 (509/1991 Zb)
- ZKR
  - nový koncept odporovateľnosti
- **Rekodifikácia**

B. Pospíšil, 2018

Funkcia

- Ochrana individuálneho veriteľa (mimo konkurzu)
- Ochrana všetkých veriteľov (v konkurze)
- Ktorých veriteľov by filozoficky mala chrániť a ktorých chráni (splatných, nesplatných, vykonateľných ...)
- Postihuje beneficentov / nie dlžníka
- Môže sa dovolávať iba veriteľ ...
- Neskúma sa naliehavý právny záujem

B. Pospíšil, 2018

Odporovať možno každému pú

- jednostrannému, viacstrannému
- odplatnému, bezodplatnému
- typickým, atypickým, kombinovaným
- o.i. leasingova zmluva, splnenie záväzku, vzdanie sa práva

B. Pospíšil, 2018

Relatívna neúčinnosť p.ú.

- Neúčinnosť iba inter partes (A – B – C)
- Neplatí automatické reťazenie neúčinnosti na rozdiel od neplatnosti ale vyžaduje sa vedomosť nástupcu
- Ako to funguje v konkurze

B. Pospíšil, 2018

Dobromyseľnosť

- Ďalší v rade sú chránení dobromyseľnosťou
- V určitých okolnostiach aj prvý v rade
- Objektívne vs. subjektívne hodnotenie

B. Pospíšil, 2018

Neplatnosť vs. odporovateľnosť

- Neplatnosť p.ú. predchádza neúčinnosti
- Aké to môže mať konsekvencie ...
- Absolútne odlišné právne následky (pozor)
- Absolútna neplatnosť, relatívna neplatnosť
- Odstúpenie od zmluvy (ex tunc / ex nunc)

- Doktrína platnosti pú vs odporovateľnosť
  - Ukrátenie veriteľa by nemalo byť saturované cez neplatnosť právneho úkonu ale cez odporovateľnosť / na to ten inštitút slúži
  - Rôzna judikatúra / niekedy zmätok v ochrane

B. Pospíšil, 2018

Ukrátenie veriteľa

- Otázka ekvivalentnosti právneho úkonu
  - vyžaduje sa reálne protiplnenie
  - Nepostačuje obsahová ekvivalentnosť
  - otázka predĺženia
- Musí existovať v čase p.ú.
- Objektívna stránka ... dokazuje ale veriteľ ...

- Inak v konkurze + príklady

B. Pospíšil, 2018

Vymáhateľná pohľadávka

- Rôzna interpretácia v judikatúre
- Historické súvislosti
- Asi príklon k českej judikatúre
  - vykonateľná pohľadávka
  - vykonateľnosť postačuje v čase rozhodnutia súdu
- Prerušenie konania
- Inak v konkurze
- Reštrukturalizácia

B. Pospíšil, 2018

Lehoty

- Lehoty podľa OZ
  - 3 roky spätne / inak preklúzia
- Lehoty podľa ZKR
  - spätne
  - na uplatnenie práva

B. Pospíšil, 2018

Aktívna vecná legitímácia

- Veriteľ
  - Vymáhateľná pohľadávka
  - Ukrátenie
- Inak v konkurze
  - najprv správca, potom veriteľ

B. Pospíšil, 2018

Pasívna vecná legitimácia

- Beneficiant
- Ten kto mal z odporovateľného pu prospech
  - Kto pú dohodol
  - V prospech koho dlžník jednostranný pu urobil
  - Kto priamo nadobudol z pú prospech

B. Pospíšil, 2018

Sekundárna pasívna vecná legitimácia

- Dedič
- Právny nástupca
- Proti tretím osobám len vtedy ak im boli známe okolnosti odôvodňujúce odporovateľnosť pu proti ich predchodcovi

B. Pospíšil, 2018

Objektívne a subjektívne skutkové podstaty

- Objektívne skutkové podstaty
  - Nevyžaduje sa úmysel dlžníka
  - Nevyžaduje sa vedomosť druhej strany
- Subjektívne skutkové podstaty
  - Vyžaduje sa úmysel dlžníka
  - Vyžaduje sa vedomosť druhej strany

B. Pospíšil, 2018

Subjektívne skutkové podstaty

- Úmysel dlžníka ukrátiť veriteľa
- Vedomosť druhej strany
- Dokazuje veriteľ
- Inak v prípade blízkych osôb
  - úmysel dlžníka a vedomosť druhej strany sa predpokladá
  - môže sa vyvinieť ak druhá strana ani pri náležitej starostlivosti úmysel dlžníka ukrátiť veriteľa nemohla poznať
- Obdobne u majetkovo a personálne prepojených PO

B. Pospíšil, 2018

Prevzatie záväzku

- Prevzal záväzok bez primeraného protiplnenia
  - Spôsobil platobnú neschopnosť
  - Úmysel zmať platbu inému veriteľovi
  - Úmysel prevziať dlh ktorý dlžník nebude schopný splniť

B. Pospíšil, 2018

Objektívne skutkové podstaty

- Typicky v konkurze
- Právny úkon bez primeraného protiplnenia
- Zvýhodňujúci právny úkon

B. Pospíšil, 2018

Zložité transakcie ...

- Ako ich posudzovať (rôzny prístup)
  - Posudzovať komplexne
  - Posudzovať individuálne

B. Pospíšil, 2018

Dôsledok odporovania pú

- Postihuje to čo ušlo
- Náhrada ak to nie je možné (sekundárne)
- Otázka vrátenia vzájomného protiplnenia

B. Pospíšil, 2018

Občiansky zákonník

B. Pospíšil, 2018

Konkurz

- Právny úkon bez primeraného protiplnenia
- Zvýhodňujúci právny úkon
- Ukracujúci právny úkon

B. Pospíšil, 2018

Osobný bankrot

- odporuje sa podľa občianskeho zákonníka
- špecifiká

B. Pospíšil, 2018

Reštrukturalizácia

- odporuje sa podľa občianskeho zákonníka
- špecifiká

B. Pospíšil, 2018

Odporovateľnosť / Zákonná neúčinnosť

- Odporovateľnosť
  - rozvinutá právna úprava
- Zákonná neúčinnosť (špecifikum)
  - skúpa právna úprava

B. Pospíšil, 2018

Intertemporalita

- Pravidlá hmotného práva
- ÚS SR už otázku riešil v novele ZKV
- Ako otázku riešiť ak chýbajú prechodníky

B. Pospíšil, 2018

Ďakujem za pozornosť !

JUDr. Branislav Pospíšil

B. Pospíšil, 2018